

**U.S. AMBASSADOR'S
YOUTH COUNCIL
A REPUBLIC,
IF YOU CAN KEEP IT!**

Popis projektu

Cílem projektu je seznámit studenty s historickým pozadím vzniku samostatného Československa a rolí, kterou v něm sehráli Čechoslováci žijící v té době ve Spojených státech, a představit tehdejší společné ideály obou národů o demokracii a svobodě.

Příběhem o vzniku samostatného Československa provází sám Tomáš Garrigue Masaryk, kterého následujeme na slavné cestě přes Sibiř a Japonsko až do Spojených států. Zde za pomoci stovek tisíc krajanů musí přesvědčit politiky i veřejnost, že svobodné a demokratické Československo může v srdci Evropy existovat. Dojde na vyjednávání s prezidentem Wilsonem a následuje stylizovaný souboj argumentů mezi TGM a rakouským císařem Karlem.

Studentům je v této didaktické formě prezentován rozdíl mezi demokratickým a autoritářským zřízením, mezi jistým pohodlím, které může občan nalézt v nesvobodě, a náročnou, soustavnou diskuzí, kterou je demokracie. Posluchači se také dozvědí o zakládajících ideálech naší republiky, jak byly obsaženy již v Československé deklaraci nezávislosti, a v neposlední řadě též poodhalí závoj osudu československé demokracie v průběhu dvacátého století.

Dvacetiminutové naučné video je sestřihem původní instalace promítané simultánně čtyřmi projektory na zdi Amerického centra v Praze.

Projekt a RVP-G

Projekt navazuje na Rámcový vzdělávací program pro gymnázia a cílí na zlepšení znalostí, dovedností a schopností kritického myšlení žáka v oblastech:

- první světová válka, české země v době první světové války, I. odboj,
- vznik Československa, Československo v meziválečném období.

Projekt se snaží přispět k tomu, aby žáci dokázali rozpoznávat klady a nedostatky demokratických systémů, charakterizovat jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět. Dále by měli být schopni zhodnotit postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí a vysvětlit a na příkladech doložit mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce. Nad rámec RVP-G pak projekt představuje osudy Čechů, kteří emigrovali do Spojených států, a jejich zapojení do hnutí podporující vznik samostatného Československa.

Otázky a zamyšlení k diskusi

1. „Se svobodou se kompromisy nedělají.“

Nový císař Karel I. přistoupil po několika dekádách odmítání na ústupek – dojde k federalizaci Rakouska-Uherska, tedy, že se dědičné země bývalé České koruny stanou rovnocenným partnerem Rakouska a Uherska. Proč však Masaryk tuto lákavou nabídku stále odmítal? Nemohli bychom jako národ přeci fungovat lépe pod patronátem Rakouska-Uherska?

Co jsou čtyři pilíře obsažené v Československé deklaraci nezávislosti, která propojuje americkou a českou vizi demokracie podle Masaryka?

2. Republika vs. monarchie

Masaryk srdceryvně bojoval za svobodu a demokracii. Proč ale tak urputně sváděl boj za republiku, a nikoliv za monarchii? Existuje přeci mnoho příkladů, že státy s konstituční monarchií (jako Velká Británie) mohou být rovněž demokratické. Zamyslete se nad tím, z jakého důvodu bylo pro Masaryka státní zřízení v podobě republiky klíčové. Proč pro něj Spojené státy byly tak silným vzorem pro budoucí československou státnost?

Případně zkuste načrtnout scénář, co by se dělo, kdyby se naše země vydala na svobodu směrem monarchickým.

3. Obavy Wilsona

Prezident Wilson byl z osudu Československa mírně v rozpacích. Pohled na nedemokratickou Evropu jej přiváděl ke skepsi. Čím jej Masaryk dokázal přesvědčit, že si náš národ s touto výzvou dokáže poradit?

4. USA jako nejbližší přítel

Co bylo oním motorem, který přivedl Masaryka právě do Spojených států? Jak to, že byl prezident Wilson ochoten (oproti jiným v Evropě) projevit vřelé sympatie pro ideu samostatného Československa?

5. A Republic, If You Can Keep It!

Tato slova původně pronesená Benjaminem Franklinem řekl prezident Wilson našemu budoucímu prezidentovi Masarykovi. Vzápětí se ho zeptal, „Ale dokážete to?“

Jsou podle vás principy z Washingtonské deklarace v ohrožení i dnes? Pokud ano, jaké a proč?

6. Návrat k USA

Po pádu komunismu se Česká republika pevně zapojila do západních struktur a začala opět spolupracovat se Spojenými státy. Považujete za správné, že naše zahraničně-politická orientace směřuje právě do NATO, EU a USA? Nebo byste pro ČR viděli nějaké jiné mezinárodní plány? Jaké a proč?

Jak dlouho samostatnému Československu po roce 1918 vydržela demokracie? Kolik celkem let byla naše země v průběhu 20. století demokratická?